

СЕКЦІЯ 1
УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНИХ ЗАСАД ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА
ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ: НАЦІОНАЛЬНА ТА СВІТОВА
ПРАКТИКА

С.В. Брік, канд. екон. наук, доц. каф. екон. аналізу та обліку НТУ «ХПІ»

Н.Ю. Мардус, канд. екон. наук, доц. каф. екон. аналізу та обліку НТУ «ХПІ»

О.О. Фальченко, канд. екон. наук, доц. каф. екон. аналізу та обліку НТУ
«ХПІ»

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА АУДИТ ФОРС-МАЖОРНИХ
ОБСТАВИН

Сьогодні принципи і методика обліку надзвичайних подій набувають все більшої значимості в економічній науці і практиці у зв'язку з явними тенденціями до їх зростання як у всьому світі, так і в Україні зокрема.

В Україні надзвичайні події більше прирівнюються до форс-мажорних обставин.

У Господарському [1] та Цивільному кодексах [2] поняття непереборної сили означає надзвичайні або невідворотні обставини за певних умов. Згідно з п. 4 ст. 263 Митного кодексу України [3], обставини непереборної сили – це стихійне лихо (пожежа, повінь тощо), введення воєнного чи надзвичайного стану в Україні або в окремих її місцевостях у зоні митного контролю, інші надзвичайні та невідворотні за таких умов події.

Залежно від виду надзвичайних обставин, керівництву підприємства необхідно скласти відповідний акт, та на виконання п. 3 Інструкції № 69 [4], провести інвентаризацію на підприємстві, яке зазнало наслідків надзвичайних обставин. Після проведення інвентаризації комісія складає та підписує наступні документи встановленої форми: акт контрольної перевірки цінностей; відомість

результатів проведеної інвентаризації; акт на списання цінностей.

Дослідження наукових праць і практика господарської діяльності свідчать про те, що і досі залишаються дискусійними безліч теоретичних положень, а цілий ряд принципово важливих питань, пов'язаних з обліком надзвичайних доходів і витрат підприємств, що потребують суттєвого вдосконалення.

Відображення у бухгалтерському обліку доходів і витрат, пов'язаних з надзвичайними обставинами, здійснюється за тими рахунками, з якими пов'язані ці витрати.

Такий загальний облік доходів і витрат внаслідок настання надзвичайних подій передбачено і міжнародними стандартами фінансової звітності, адже у п. 87 МСБО 1 «Представлення фінансової звітності» [5] зазначено, що всі відповідні статті доходу чи витрат, пов'язані з надзвичайними подіями, не повинні подаватися окремо у фінансовій звітності.

Обов'язками аудитора є перевірка належного оформлення та відображення в обліку надзвичайних обставин.

Необхідність подання у фінансовій звітності інформації про непередбачені події і події після дати балансу визначається за принципом суттєвості. Інформація вважається суттєвою, якщо її пропуск або неправильне відображення може вплинути на економічні рішення користувачів фінансової звітності.

На даний час в бухгалтерському обліку форс-мажорних обставин існують такі ключові проблеми, як неузгодженість критеріїв їх визнання, різне трактування інших категорій, пов'язаних із надзвичайною діяльністю підприємства у чинних нормативних документах з бухгалтерського обліку; відсутність класифікації надзвичайних подій, надзвичайних доходів і надзвичайних витрат для потреб бухгалтерського обліку. Всі ці проблеми вимагають їх розгляд і негайного вирішення.

Список літератури: 1. Господарський Кодекс від 16.01.2003 №436-IV. 2. Цивільний кодекс від 16.01.2003 N 435-IV. 3. Митний кодекс від 13.03.2012 № 4495-VI. 4. Про Інструкцію по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків від 11.08.2012.№69. 5. МСБО 1 «Представлення фінансової звітності» від 01.01.2012.